

Гриценко Л.О.,

кандидат педагогічних наук,
доцент

Кузьменко П.І.,

кандидат педагогічних наук,
доцент

(Полтавський національний
педагогічний університет
імені В.Г.Короленка)

МЕТОДИ СПІЛЬНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ І СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

За останні роки в Українському освітньому просторі відбулися певні трансформації змісту та структури навчального процесу, забезпечення його гнучкості, створення всіх умов для ефективної самостійної роботи студентів, забезпечення їх мобільності тощо. Проблеми розвитку ефективних моделей та методів спільної навчальної діяльності викладачів і студентів у процесі графічної підготовки досліджувалися у працях багатьох учених, зокрема: А.Ботвінников, А.Верхола, Є.Виноградов, І.Вишнепольський, І.Голіяд, В.Гордон, П.Дмитренко, Д.Кільдеров, М.Козяр, І.Ройтман, В.Сидоренко, Д.Тхоржевський та ін. Провідні вчені та науковці в своїх дослідженнях наголошують, що цей пошук має бути підпорядкований забезпеченню високої якості освіти як однієї із основних вимог сьогодення, що становить актуальну науково-педагогічну проблему, що потребує всебічного дослідження.

Серед інноваційних освітніх технологій визначальне місце належить інтерактивним технологіям навчання студентів, що характеризуються особистісною та професійною спрямованістю. На основі аналізу літератури та з власного досвіду роботи, можна стверджувати, що у процесі графічної підготовки інтерактивні технології навчання мають значні переваги над класичними, що полягають у:

- реалізації принципу взаємодії між викладачем і студентом у процесі навчання графічним дисциплінам, котрий характеризується діяльністю і співпрацею викладачів та студентів;

- рівноправних партнерських відносинах між викладачем і студентом протягом усього періоду навчання;
- співробітництві студентів, що ґрунтується на педагогічних принципах співпраці і взаємодії;
- спрямуванні навчального процесу на самостійне здобування студентами знань, умінь і навичок;
- набутті студентами професійних і життєвих компетенцій.

Роль інтерактивних методів спільної навчальної діяльності викладачів і студентів у підвищенні якості графічної підготовки зростає, поступово перетворюючись на головну умову для особистісного, громадянського, соціального і професійного розвитку майбутнього фахівця. Сьогодні педагогіка співробітництва найбільш відповідає принципам гуманізації та демократизації освіти, активізації пізнавальної діяльності, забезпечує партнерську діяльність викладачів і студентів, спрямовану на розв'язання системи суспільно та особистісно найважливіших навчальних і життєвих проблем. При такому підході студент є співавтором навчального процесу, основна ж стратегія викладача графічних дисциплін полягає у виявленні його індивідуальних здібностей і нахилів та створення сприятливих умов для подальшого їх розвитку. Всі учасники освітнього процесу взаємодіють один з одним, обмінюються інформацією, спільно вирішують проблеми, моделюють ситуацію, оцінюють дії колег і власну поведінку. Студенти під керівництвом викладача занурюються в реальну атмосферу ділової співпраці з вирішення проблем, яка є оптимальною для вироблення навичок і якостей майбутнього фахівця технологічної та професійної освіти. Результатом такої спільної творчої діяльності є не просто передача викладачем власних знань, умінь та навичок тому, хто навчається, а розвиток творчих здібностей студента і накопичення останнім нових якостей власного творчого потенціалу.

Така творча співпраця викладача і студента дозволяє студенту стати фахівцем і особистістю, яка здатна генерувати нові ідеї, творчо мислити, самостійно, критично і професійно думати, бачити та формувати проблему, знаходити шляхи раціонального вирішення, усвідомлювати, де і яким чином здобуті знання можуть бути використані, висувати гіпотези

вирішення проблем, робити узагальнення, гнучко адаптуватися до динамічних процесів сучасної школи та професійно-технічних закладів освіти.

Особливої значущості ця проблема набуває при викладанні професійно-орієнтованих графічних дисциплін (Нарисна геометрія та креслення, Креслення, Інженерна та комп'ютерна графіка, Методика навчання креслення), які допомагають систематизувати, закріпити знання студентів з важливих тем мисленнєвої та графічної діяльності змістових ліній графічного компонента на прикладі дослідження креслення. Це напружена, науково організована й результативна праця всіх студентів у співтворчості з викладачем, яка розвиває творчі здібності студентів; сприяє здобуванню ними графічних знань, самостійною роботою думки; диференціює та індивідуалізує процес навчання; стимулює роботу з додатковою літературою; розвиває аналітичне, творче та просторове мислення, вміння робити узагальнення; формує в студентів навички самооцінки та самоконтролю своєї навчальної діяльності.

У цілому, як свідчить практика, застосування інтерактивних методів навчання при вивченні графічних дисциплін сприяє розвитку пізнавальних здібностей студентів, що проявляється в умінні аналізувати інформацію і з'ясовувати сутність проблем: вишукувати можливості і ресурси для їх розв'язування; виробляти стратегію досягнення цілей, розвивати здібність до дискусії.

Вважаємо, що найбільший пізнавальний ефект від застосування інтерактивних технологій навчання може бути досягнутий при оптимальному поєднанні їх з традиційними методами, які сприяють накопиченню знань студентів, формуванню технічного та просторового мислення, вихованню графічної культури, що і є основою для майбутньої професійної діяльності студентів.